

Edukacja opiekunów Aktualności

Informacje dotyczące edukacji na podstawie
Ustawy o zawodzie opiekuna medycznego
(Pflegerberufegesetz)

„Generalistyczna” edukacja opiekunów

„Opiekunka medyczna/opiekun medyczny” (Pflegefachfrau/Pflegefachmann) to nowy zawód powstały z połączenia dotychczasowych zawodów w opiece nad osobami starszymi, nad chorymi i nad chorymi dziećmi. Podczas kształcenia w tym zawodzie uczennice i uczniowie zdobywają uprawnienia do opieki nad osobami w każdym wieku i we wszystkich dziedzinach opieki. Określamy to niemieckim pojęciem „Generalistik”. Kształcenie obejmuje poznawanie różnych dziedzin opieki: od pracy w szpitalu, poprzez pracę w domu opieki, w placówce opieki ambulatoryjnej, po pracę w opiece psychiatrycznej i pediatrycznej. Jedną z nich stanowi główny profil kształcenia (tak zwana „faza pogłębiania wiedzy”). Zależnie od wybranego głównego profilu kształcenia ścieżkę „generalistycznej” edukacji można opuścić po upływie dwóch trzecich czasu trwania nauki zawodu, wybierając cel kształcenia: „opiekunka/opiekun osób starszych” lub „opiekunka/opiekun chorych dzieci”.

Wykwalifikowane opiekunki/wykwalifikowani opiekunowie podejmują wymagające zadania specjalistyczne, które tylko one/oni mogą wykonywać. Do tych zadań należy między innymi rozpoznawanie i ustalanie indywidualnych potrzeb opiekuńczych podopiecznych, organizacja procesu opiekuńczego oraz zapewnianie jakości opieki.

Jakie są warunki przystąpienia do edukacji?

- ▶ ukończone średnie wykształcenie albo
- ▶ ukończone wykształcenie na poziomie szkoły głównej (Hauptschule) plus ukończona z wynikiem pozytywnym
  - co najmniej dwuletnia nauka zawodu lub
  - co najmniej roczna nauka w zawodzie asystentka/asystent lub pomocnica/pomocnik w opiece albo
- ▶ ukończony z wynikiem pozytywnym dziesięcioletni poziom kształcenia ogólnego

Jak starać się o miejsce nauki?

Umowa o pracę w celu nauki zawodu zawierana jest ze szpitalem, domem opieki lub placówką opieki ambulatoryjnej, dlatego wniosek o przyznanie miejsca pracy w celu nauki zawodu należy składać w jednej z tych placówek. Pomoc w znalezieniu odpowiedniej placówki udzielają szkoły pielęgniarstwa (Pflegeschulen).

Jak przebiega kształcenie?

Kształcenie trwa trzy lata w pełnym wymiarze czasu pracy lub maksymalnie pięć lat w niepełnym wymiarze godzin. Jest ono bezpłatne. Uczennicom i uczniom zawodu przysługuje prawo do stosownego wynagrodzenia. Kształcenie odbywa się naprzemiennie w dwóch miejscach: w szkole pielęgniarstwa i w placówce oferującej praktyczną naukę zawodu. Szkoła pielęgniarstwa realizuje treści kształcenia w formie zajęć teoretycznych i praktycznych w wymiarze minimum 2100 godzin. Praktyczna nauka zawodu odbywa się w wybranej placówce oferującej naukę zawodu oraz w innych placówkach uczestniczących w kształceniu. Jego godzinowy wymiar wynosi co najmniej 2500 godzin. Pierwszym etapem praktycznej nauki zawodu jest tak zwana faza orientacyjna w wybranej placówce oferującej naukę zawodu. Kolejne, obowiązkowe etapy kształcenia to: doraźna opieka w warunkach stacjonarnych (w szpitalu), stacjonarna opieka długoterminowa (w placówce opiekuńczej dla osób starszych), doraźna/długoterminowa opieka w warunkach ambulatoryjnych (w placówce opieki ambulatoryjnej), opieka pediatryczna (np. w klinice dziecięcej) oraz opieka psychiatryczna (np. w klinice psychiatrycznej).

Ostatni etap praktycznej nauki, tak zwana „faza pogłębiania wiedzy”, z reguły odbywający się w placówce oferującej naukę zawodu, kończy się egzaminem państwowym. Uczennice i uczniowie zawodu mogą kontynuować „generalistyczną” edukację na trzecim roku kształcenia, bez względu na wybrany

główny profil kształcenia, by uzyskać świadectwo „opiekunki medycznej/opiekuna medycznego” uprawniające je do pracy we wszystkich sektorach usług opiekuńczych. Takie świadectwo jest automatycznie uznawane w całej UE. Na trzecim, ostatnim etapie nauki, można również, w zależności od wybranego głównego profilu kształcenia, wybrać specjalizację w zakresie opieki nad osobami starszymi lub nad chorymi dziećmi (prawo wyboru). W tym przypadku uzyskuje się świadectwo „opiekunki/opiekuna osób starszych” lub „opiekunki/opiekuna chorych dzieci”.

Ile zarabia się podczas nauki zawodu?

Wysokość wynagrodzenia podczas kształcenia określa umowa o pracę w celu nauki zawodu. Ponieważ opieka medyczna nie jest objęta ogólnie obowiązującym układem taryfowym, wysokość wynagrodzenia jest w poszczególnych krajach związkowych i placówkach oferujących naukę zawodu różna. Uczennice i uczniowie rozpoczynających kształcenie w placówkach publicznych obejmuje układ taryfowy dla uczniów pobierających naukę zawodów zaliczanych do służb publicznych (TVAöD – Pflege; stan na rok 2024):

- ▶ 1. rok nauki: 1.340,69 EUR
- ▶ 2. rok nauki: 1.402,07 EUR
- ▶ 3. rok nauki: 1.503,38 EUR

Czy zawód opiekuna medycznego można zdobyć na studiach?

Kwalifikacje opiekuna medycznego można uzyskać nie tylko w ramach nauki zawodu w systemie dualnym, lecz także w ramach studiów, które trwają co najmniej trzy lata. Absolwentki i absolwenci zdobywają licencjat z tytułem „opiekunka medyczna/opiekun medyczny” uzupełnionym o informację dotyczącą stopnia licencjatu, tzn. B.A. lub B.Sc. W trakcie „generalistycznych” studiów z zakresu opieki studenci zdobywają poszerzone kompetencje pozwalające na profesjonalne i oparte na wiedzy naukowej działania w sytuacjach opieki o znacznym stopniu złożoności. Wiedza teoretyczna i praktyczna jest przekazywana na zajęciach w szkole wyższej i jest pogłębianą w ramach praktyk w różnych dziedzinach opieki.

System „generalistycznej” edukacji opiekunów

Wybór placówki oferującej naukę zawodu

Zawarcie umowy o pracę w celu nauki zawodu
oraz wybór głównego profilu kształcenia

Czas nauki

Generalistyczna edukacja

1. oraz
2. rok

3. rok

Wybór

Opieka nad
starszymi

Opieka nad
chorymi
dziećmi

Tytuły

Opiekunka medyczna/
opiekun medyczny

Świadectwo automatycznie
uznawane w UE

Opiekunka/
opiekun osób
starszych

Opiekunka/
opiekun
chorych dzieci

Gdzie szukać więcej informacji?

Więcej informacji można znaleźć tu:

- ▶ **Broszura BIBB „Pflegeausbildung aktuell“**
www.bibb.de/pub-pflegeausbildung-aktuell
- ▶ **www.pflegeausbildung.net**
- ▶ **Zespół doradczy ds. kształcenia opiekunów (Beratungsteam Pflegeausbildung)**
Odpowiedzi na pytania oraz indywidualnych porad udziela „Zespół doradczy ds. kształcenia opiekunów” działający przy Federalnym Urzędzie ds. Rodziny i Zadań Na Rzecz Społeczeństwa Obywatelskiego (Bundesamt für Familie und zivilgesellschaftliche Aufgaben). Kontakt pod linkiem: www.pflegeausbildung.net/beratungsteam
- ▶ **www.bibb.de/Pflegeberufe**
- ▶ **www.arbeitsagentur.de**
- ▶ **www.berufenet.arbeitsagentur.de**
- ▶ **www.berufswahlpass.de**
- ▶ **www.berufsorientierungsprogramm.de**
- ▶ **www.hochschulkompass.de**

Wydawca:

Bundesinstitut für Berufsbildung
Friedrich-Ebert-Allee 114 – 116
53113 Bonn

Nr telefonu: +49 228 107-0

Internet: www.bibb.de/pflegeberufe

E-mail: pflegeberufe@bibb.de

Sprzedaży i dystrybucji: vertrieb@bibb.de

Informacje o autorach zdjęć:

zdj. tytułowe: iStock/Wavebreakmedia

BIBB/Hagedorn (Frankfurt University of Applied Sciences)

Licencjonowania:

Treść tego dzieła jest objęta licencją Creative Commons (rodzaj licencji:

Uznanie autorstwa – Na tych samych warunkach – 4.0 Międzynarodowa). Więcej informacji o licencjach Creative Commons i Open Access można znaleźć na stronie www.bibb.de/oa.

Licencja ta nie obejmuje zdjęcia na stronie tytułowej.